

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

100.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 16-го Декабря — 1838 — Wilno. Piątek. 16-go Grudnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 5-го Декабря.

Вчера былъ тотъ вождельный, торжественный день, въ который, по благословенію Всевышняго, нашъ Государь и Августѣйшая Его Супруга насладились неописанною радостью родительской нежности, обручивъ Первородную Дщерь Свою съ избраннымъ Имъ и Ею, по внушенію истиннаго уваженія и по влеченію сердца, а не по расчетамъ политики и временныхъ видовъ. Нашему Государю, подавшему, при самомъ вступленіи Своемъ на Престолъ, примѣръ великодушнаго самоотверженія, первый и единственный во Всемирной Исторіи, Всевышняя Благодѣтельница даровала возможность въ первомъ бракѣ дѣтей Его воспользоваться правами, которыя даны всякому изъ Его подданныхъ, и предоставлены немногимъ изъ Вѣнчаныхъ Главъ, внять гласу любви и склонности душевной. Россія велика, богата и могущественна; она не имѣетъ надобности въ новыхъ пріобрѣтеніяхъ; имѣетъ одно желаніе видѣть счастье своего Монарха и Его Свѣтлаго Семейства, видѣть награду Ему отъ Бога за блага, которыя Онъ каждадневно, ежеминутно изливаетъ на любезныхъ Ему вѣроподданныхъ, и это желаніе нынѣ вполне совершается. Юный Герцогъ Лейхтенбергскій получаетъ руку Царственныя Дщери, и съ тѣмъ вмѣстѣ становится сыномъ Русскаго Царя и Россіи, которой Онъ отнынѣ посвящаетъ и жизнь, и сердце, и труды, оставаясь въ ней на службѣ Государя, Своего Отца, и не разлучаясь съ Родителями нежной дочери, которая не могла рѣшиться оставить дорогое отечество и возлюбленныхъ своихъ Родителей.

Громъ пушечныхъ выстрѣловъ съ Петербургской крѣпости возвѣстилъ намъ о благополучно совершившемся обрученіи. Лишь только смерклося, заняла во всемъ городѣ блестящая иллюминація. Толпы народа весело прогуливались по освѣщеннымъ улицамъ. Государю Императору благоугодно было посѣтить въ сей день Большой Театръ для того, чтобы Петербургская публика, и кромѣ тѣхъ особъ, которыя имѣютъ пріѣздъ ко Двору, могла насладиться лицезрѣніемъ Высоко-Обрученной Четы, въ сей день торжества и общей радости. Въ мѣста театранопаполнены были великолѣпно и роскошно одѣтыми, дамами и мужчинами въ парадныхъ мундирахъ и лентахъ. Взоры всѣхъ съ нетерпѣніемъ устремлены были на большую Императорскую ложу. Въ восемь часовъ общее движеніе зрителей возвѣстило о прибытіи Царской Фамиліи. Вступили въ ложу Государыня Императрица, Государь Императоръ, Великая Княжна Марія Николаевна съ Женихомъ Своимъ, Великая Княгиня Елена Павловна и Великій Князь Михаилъ Павловичъ. Всѣ зрители встали съ мѣстъ своихъ, и громъ радостныхъ рукоплесканій и усердныхъ кликовъ потрясъ своды залы. По общему требованію, оркестръ заигралъ народный гимнъ, въ продолженіе котораго радостные взоры всѣхъ присутствовавшихъ жадно вперились въ лики дражайшихъ Россіи Царственныхъ Особъ, и въ Ихъ глазахъ читали общее счастье! Всѣ мы торжествовали семейный праздникъ, всѣ раздѣляли благородное, сер-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 5-go Grudnia.

Вечора былъ ten dzień pożądaný, uroczystý, w którym, z błogosławieństwa Najwyższego, nasz Monarcha, i Najjaśniejsza Jego Małżonka, użyli w niepodobnej do opisanja radości uczuć rodzicielskich, zaręczwszy Pierworodną Swą Córkę z wybranym przez Nieą i przez Nieją, z natchnienia prawdziwego szacunku i skłonności serca, nie zaś z rachunków polityki i czasowych widoków. Monarchę naszego, który, przy samém Swojem wstąpieniu na Tron, dał przykład wielkodusznego poświęcenia się, pierwszy i jedyny w Historji Swiata, łaska Najwyższego udarowała możliwością w pierwszym zawarciu związków małżeńskich Jego dzieci, użyć praw, które są dane każdemu z Jego poddanych, i pozwolone nie wielu z Główn Koronowanych, usłuchać głosu miłości i serdecznej skłonności. Rosya jest wielka, bogata i potężna; ona nie ma potrzeby nowych nabytków; ma jedną tylko żądzę widzieć szczęście swego Monarchy i Najjaśniejszej Jego Rodziny, widzieć Jego nagrodę od Boga za dobro, które codziennie, co chwilę zlewa na ukochanych Mu wiernych poddanych, i ta żądzza zupełnie się dzisiaj spełnia. Młody Xiążę Leuchtenbergski otrzymuje rękę Córkę Monarszej, i staje się przytém synem Ruskiego Monarchy i Rosyi, dla której odtąd poświęca on i życie, i serce i trudy, zostając w niej w służbie Cesarza, Swojego Ojca, i nie rozłączając z Rodzicami czulej córki, która nie mogła się odważyć opuścić drogą ojczyznę i ukochanych swoich Rodziców.

Huk wystrzałów działowych z twierdzy Petersburskiej, obwieścił nam o szczęśliwie dopełnionych zaręczynach. Zaledwo tylko zmierzchać poczęło, w całym mieście świecła zajaśniała illuminacja. Tłumy ludu wesoło przechadzały się po oświeconych ulicach. Cesarzowi Jego Mości podobano się odwiedzić w tym dniu Wielki Teatr dla tego, ażeby publiczność Petersburska, i oprócz tych osób, które mają wstęp do dworu, mogła cieszyć się z oglądania obl. cza Wysoce zaręczonej Pary, w tym dniu uroczystym i powszechnie radośnym. Wszystkie miejsca teatru napełnione były przez wspaniałe i zbyt kośnie ubrane Damy, i męszczyzn w paradych mundurach i wstęgach orderowych. Oczy wszystkich z niecierpliwością zwrócone były na wielką Cesarzką lożę. O godzinie ósmej powszechny ruch widzów obwieścił o przybyciu Rodziny Cesarzowskiej. Wszli do loży Cesarzowa Jej Mość, Cesarz Jego Mość, Wielka Xiężniczka Marya Nikolaiewna ze Swoim Oblubieńcem, Wielka Xiężna Helena Pawłowna i Wielki Xiążę Michał Pawłowicz. Wszyscy Spektatorowie powstali z miejsc swoich, a ogłós radośnego bicia w dłonie i serdecznych okrzyków rozległ się pod sklepieniami sali. Na powszechnie żądanie, orkiestra zagrała hymn narodowy, w ciągu którego radośne spojżenia wszystkich obecnych chcieli zwrócone być na obl. cza najdroższych Rosyi Osob Panujących, i w Ich oczach powszechnie wyczytywali uszczęśliwienie. Wszyscy obchodziliśmy familijną uroczystość, wszyscy podzielialiśmy szlachetną, serdeczną ra-

дечное наслаждение нашего общего Отца, и изъ глубины сердецъ испрашивали Ему благословенія Божія въ счастіи родныхъ Его дѣтей за то счастіе, кго-рымъ Онъ осыпаетъ нашихъ. Началось представле- ніе, но въ нынѣшній день великолѣпное зрѣлище, танцы самой Терпсихоры сдѣлались междудѣйствіемъ. Зрители ждали антрактовъ, чтобъ обратиться взора- ми и сердцами къ Царю и Его семейству, чтобъ соб- ственными глазами увѣриться въ Его счастіи и у- довольствіи. Какъ бы по безмолвному условію, по- нятному для всѣхъ, прекратились въ этотъ день дви- женіе и беспорядокъ, господствующіе въ междудѣй- ствіяхъ: тогда именно наступали тишина и вниманіе. По окончаніи спектакля, Августѣйшія Особы ос- частливляли публику благосклоннымъ привѣтомъ, и оставили театръ при громкихъ изъявленіяхъ едино- душнаго восторга. (С. П.)

Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, Всемилости- вѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Влади- міра 4-й степени*: Предсѣдатель Виленской Палаты Уголовнаго Суда, Коллежскій Советникъ Иванъ *Кал- катинъ*, и Предсѣдатель Виленской Палаты Граждан- скаго Суда Гаспаръ *Биллевицъ*.

— Начальникомъ Грузинской Казенной Палаты Экспедиціи Всемилостивѣйше повелѣно быть состоя- щему при Главноуправляющемъ Грузією, Чиновни- комъ для особыхъ порученій, Коллежскому Советни- ку *Безаку*.

— Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта Высочай- ше подтвержденнымъ въ 21 день сего Ноября по- становлено: при пріемѣ въ 1839 году податей и дру- гихъ сборовъ, равно при расходованіи, считать зо- лотой рубль въ три рубля шестьдесятъ пять ко- пѣекъ, серебряный же какъ въ сихъ случаяхъ, такъ и при взиманіи пошлинъ съ привозныхъ и отпуск- ныхъ товаровъ Россійскими Таможнями по Евро- пейской и Азіатской торговлѣ, въ три рубля шесть- десятъ копѣекъ Государственными ассигнаціями.

— Г-нъ Генералъ-Адъютантъ Графъ Бенкендорфъ, отъ 1 текущаго Ноября, сообщилъ ему Г. Министру Внутреннихъ Дѣлъ, что въ началѣ сего года полу- чено было имъ свѣдѣніе, что по производимому о корчемствѣ съ завода помѣщика Ладженскаго, въ Гжатскомъ уѣздѣ находящагося, слѣдствію, нѣкото- рому лицу въ Смоленскѣ дано будто бы 30 т. руб., что о послѣдствіяхъ сдѣланнаго о семь секретнаго розысканія, онъ всеподданнѣйше докладывалъ Госу- дарю Императору, и Его Величество Высочайше по- велѣлъ соизволилъ: Гжатскаго Исправника *Жереб- цова*, отставить отъ службы и впредь не определять.

— Въ слѣдствіе представленія Г. Министра На- роднаго Просвѣщенія о производствѣ Помощнику Попечителя Харьковскаго Учебнаго Округа Стат- скому Советнику Князю Цертелеву, сверхъ жало- ванья и пенсіи, назначенной ему на основаніи 1 при- мѣч. къ п. II прил. къ ст. 1665 Прод. Свода Зако- новъ Т. III Учр., по прежней его должности Ди- ректора Училищъ Полтавской Губерніи, Государь Им- ператоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, между прочимъ Высочайше повелѣть соизволилъ, должность Помощника Попечителя Учебнаго Округа отнести къ числу должностей Учебной части въ- домства Министерства Народнаго Просвѣщенія.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія его Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ состоявшемуся, Вы- сочайше повелѣть соизволилъ: въ уваженіе ходатай- ства Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Гу- бернатора и по недостаточному состоянію доходовъ го- родовъ Симферополя и Тирасполя Херсонской Гу- берніи, распространять на сія города съ будущаго 1839 года, 41 ст. 12 Т. Св. Закон. Устава о Город. и Сельск. Хоз., на основаніи коей ежегодно отпускает- ся изъ Государственнаго Казначейства, въ пользу го- родовъ по одному проценту, съ поступающаго соб- ственно по онымъ въ казну цитейнаго дохода.

— Инженеръ-Маіоръ Андрей *Вешняковъ* получилъ десятилѣтнюю привилегію на исключительное и по- всемѣстное въ Россіи употребленіе изобрѣтённыхъ имъ экономическихъ вѣсовъ.

О распорядительныхъ мѣрахъ по надзору за правильною съ 1839 года продажей табака. — При указѣ Правительствующаго Сената Ноября 5-го дня сего года обнародованы представленныя Г. Минис- тромъ Финансовъ, въ слѣдствіе Высочайше утвер- жденнаго положенія Комитета Гг. Министровъ, пра- вила о надзорѣ откупщиковъ и полиціи для преду- прежденія продажи безбандерольнаго табака. Правила о надзорѣ откупщиковъ, для предупре- жденія продажи безбандерольнаго табака.

1) Обязанности и вознагражденія откупщиковъ,

доść powszechnego naszego Ojca, i w głębi duszy bła- galiśmy dlań o błogosławieństwo Bożkie w szczęściu rodzonych Jego dzieci, za to szczęście, które ON zlewa na dzieci nasze. Zaczęła się reprezentacya, ale w dniu tym wspaniałe widowisko, tańce samej Terpsichory sta- ły się antr-aktami. Spektatorowie oczekiwali antrak- tow, ażeby oczy i serca zwrócić ku MONARSZE i Jego Rodzinie, ażeby własnymi oczami przekonać się o jego szczęściu i ukontentowaniu. Jakby z tajemnego umó- wienia się, dla wszystkich pojętego, ustały w dniu tym po- ruszenia i nieporządek, w antr-aktach bywające: w tej mia- nowicie chwili następowała cisza i uwaga. Po ukoń- czeniu spektaklu, Najjaśniejsze Osoby uszczęśliwiły pu- bliczność uprzejmémъ pożegnaniem i wyszły z teatru wśród hucznych okazówъ jednomyślnego uniesienia.

(P. P.)

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, Najłaskawiej mia- nowani Kawalerami Orderu *Sw. Włodzimierza 4-go sto- pnia*: Prezydent Wileńskiej Izby Sądu Kryminalnego, Radzca Kollegialny Jan *Kalkatin*, i Prezydent Wileń- skiej Izby Sądu Cywilnego Kasper *Billewicz*.

— Naczelnikiemъ Грузійской Экспедиціи Izby Skarbowej Najłaskawiej rozkazano byдъ zostającemu przy Główno- zarządzającymъ Грузією, Urzędnikiemъ do szczególnychъ po- leceń, Radzcy Kollegialnemu *Bezakowi*. (R. I.)

— Przez Opinią Rady Państwa Najwyżej utwierdzo- ną 21 go zeszłego Listopada postanowiono: w przyjmowa- niu w roku 1839 podatkówъ i innychъ poborówъ, jako też w wydatkowaniu, złoty rubel ma kursować we trzechъ rublachъ sześć-dziesięciu pięciu kopiejkachъ, a srebrny tak w tychъ zdarzeniachъ, jako i przy pobieraniu poszlin od przywożonychъ i wywożonychъ towarówъ przez Tamo- żnie Rossyjskie w handlu Europejskimъ i Azyatyckimъ, w trzechъ rublachъ sześć dziesięciu kopiejkachъ assygnacyami Państwa.

— P. Jenerał-Adjutantъ Hrabia Benckendorf, pod d. 1-m zeszłego Listopada, udzielił P. Ministrowi Spraw Wewnętrznych, iż na początku tego roku otrzymana była przezeń wiadomość, że w prowadzonymъ śledztwie o przemycanie wódki z gorzelni obywatela Ładyżeń- skiego, w powiecie Gżackimъ znajdujący się, pewnej o- sobie w Smoleńsku jakoby дано 30 t. rubli, że o skut- ku uczynionego przezeń sekretnego wywiедzenia się, najuniżej przekładałъ Cesarzowi Jego Mości, i Jego Cesarz. Mość Najwyżej rozkazać raczył: Gżackiego Sprawnika *Żerebcowa*, uwolnić ze służby i na przyszłość nie przyjmować.

— Na skutekъ przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia o wydawanie Pomocnikowi Kuratora Char- kowskiego Okręgu Szkolnego Radzcy Stanu Xięciu Cer- telewu, oprócz płacy i pensyi, wyznaczonej mu na o- snowie I uwagi do II punktu dodatku do artykułu 1665 Dalszego Ciągu Praw T. III Urządzeń, z uprzedniego jego obowiązku Dyrektora Szkółъ Gubernii Poltawskiej, Cesarz Jego Mość, po nastalémъ postanowieniu Ko- mitetu PP. Ministrówъ, między innemi Najwyżej rozka- zać raczył: obowiązekъ Pomocnika Kuratora Okręgu Szkolnego odnieść do liczby obowiązkówъ części Szkol- nej wiedzy Ministeriumъ Narodowego Oświecenia.

— CESARZ Jego Mość, po nastalémъ postanowieniu Ko- mitetu PP. Ministrówъ, na skutekъ przedstawienia P. Mi- nistra Spraw Wewnętrznych, Najwyżej rozkazać ra- czył: ze względu na starania Noworossyjskiego i Bessa- rabskiego Jenerałъ Gubernatora i dla niedostatecznego sta- nu dochodówъ miastъ Sywferopola i Tiraspolia Gubernii Chersonskiej, rozciągnąć na te miasta od przyszłego 1839 roku, 41 artykułъ 12-go tomu Potęczenia Praw Usta- wy o Miejskimъ i Wiejskimъ Gospodarstwie, na którego o- snowie corokъ wydaje się z Podskarbstwa Państwa, na rzeczъ miastъ po jednymъ procencie, od wpływającego właściwie z nichъ do skarbu dochodu trunkowego.

— Major Inżynieryi Andrzej *Wieszniakow* otrzymałъ dziesięcioletnią przywilej na wyłączne i w całej Rosyi używanie wynalezionychъ przezeń wagъ ekonomicznychъ.

(G.S.P.)

O środkachъ rozrządzenia względemъ dozoru około zgodnej z prawidłami sprzedaży tytoniu i tabaki od ro- ku 1839. — Przy Ukazie Rzządzającego Senatu 5-go Listo- pada roku teraźniejszego ogłoszone są przedstawione przez P. Ministra Skarbu, na skutekъ Najwyżej utwier- dzonej Ustawy Komitetu PP. Ministrówъ, prawidła o nadzorze ze strony odkupnikówъ i policyi dla zapobieże- nia przedawaniu tytoniu i tabaki bezъ banderollowъ. Prawidła o nadzorze ze strony odkupnikówъ, dla zapobie- żenia przedawaniu tytoniu i tabaki bezъ banderollowъ.

1) Obowiązki i nagrody odkupnikówъ, za nadzor o-

за надзоръ за правильною продажей табака, заключаются въ общихъ отношеніяхъ, въ отдѣленіи VI Высочайше утвержденнаго положенія объ акцизѣ съ приготовленнаго табака; размѣръ же процентовъ, для вознагражденія назначаемыхъ, опредѣляется въ контрактахъ, съ каждымъ откупщикомъ заключаемыхъ, которые, по неопредѣлительности суммы, писать на трехъ рублевой крѣпостной бумагѣ.

2) Въ частности, относятся къ наблюденію откупщиковъ, какъ всѣ предписанія, содержащіяся въ означенномъ положеніи, такъ и особенно въ отдѣленіи VII.

3) Въ случаѣ сомнѣнія, или возникающихъ вопросовъ, по какому либо предмету, до надзора за правильною продажей табака относящемуся, откупщикъ испрашиваетъ разрѣшенія Министра Финансовъ чрезъ Казенную Палату.

4) Откупщики наблюдаютъ, чтобы ихъ повѣренные не дѣлали фабрикантамъ и продавцамъ табака никакихъ лишнихъ притязаній и затрудненій; виновные же въ семъ, на основаніи § 41 того же положенія, отвѣтствуютъ по законамъ.

5) Откупщики употребляютъ, для надзора, состоящихъ по питейной части повѣренныхъ, ревизоровъ, такъ называемыхъ сверхъ-частныхъ и подобныхъ людей, а не простыхъ служителей, и вообще людей добронравныхъ, внушая имъ поступать всегда учтиво и крѣпко.

6) Чтобы извѣстно было, кому изъ повѣренныхъ доверяется надзоръ, подъ наблюденіемъ откупщика, или главнаго его повѣреннаго, изъ Казенной Палаты дается каждому откупщику, взявшему на себя надзоръ, потребное число картъ, т. е. билетовъ, съ пробѣломъ, подписаннымъ Совѣтникомъ и Столовальникомъ питейнаго отдѣленія, съ приложеніемъ Казенной печати, въ коихъ означается, что объявитель сего, такой-то, имя коего вставить откупщикъ, назначенъ для надзора за правильною продажей табака съ 1839 по 1843 годъ. Карты сѣи, надзирающій долженъ всегда имѣть при себѣ, для предъявленія, и для того писать оныя на картонной, или подклеенной бумагѣ, въ небольшомъ форматѣ; онъ съ окончаніемъ срока надзора возвращаются въ Казенную Палату; а въ случаѣ потери, о семъ объявляется; при поврежденіи же даются новыя, съ возвращеніемъ старыхъ.

7) Полиція должна оказывать надзору откупщиковъ всякое законное содѣйствіе, и, не учреждая отъ себя особаго надзора, можетъ однако, при встрѣчающихся случаяхъ, сама открывать злоупотребленія по сей части, давая каждый разъ знать откупщику и Казенной Палатѣ. На штрафы, по симъ случаямъ взыскиваемые, откупщикъ права не имѣетъ.

8) Если откупщикъ откроетъ злоупотребленіе по какой либо части, то, при хозяинѣ, старшемъ въ фабрикѣ, или при продавцѣ, запечатаетъ неподвижные предметы и объявитъ, письменно или словесно, полицейскому чиновнику той части города, гдѣ найдено неправильное дѣйствіе, для изслѣдованія. Подробности же о семъ правила, на основаніи § 55 го положенія, по мѣрѣ опытовъ, будутъ изданы въ послѣдствіи. Впрочемъ откупщикъ, или его повѣренный, имѣя указанія о злоупотребленіи, можетъ истребовать полицейскаго чиновника, письменно или словесно, для совместнаго съ нимъ осмотра фабрики, домашняго заведенія, лавки или лавочки.

9) Если откупщикъ замѣтитъ злоупотребленіе, но еще не открылъ доказательствъ, то можетъ донести въ столицахъ Оберъ-Полиціймейстерамъ, а въ прочихъ городахъ Полиціймейстерамъ и Городничимъ, прося о изслѣдованіи при немъ, или его повѣренномъ; и хотя, по симъ предувѣдомленіямъ, ничего закону противнаго не будетъ открыто, то однако откупщика донощикомъ не считать, такъ какъ и въ случаяхъ, въ предыдущей статьѣ упомянутыхъ.

10) Если Правительство разсудитъ сдѣлать какія либо дополнителныя постановленія въ положеніи объ акцизѣ съ табака, то откупщикъ съ оными долженъ сообразоваться; но контрактъ, относительно вознагражденія, остается въ своей силѣ.

11) Если бы Министерство Финансовъ, по какимъ либо причинамъ, нашло неудобнымъ продолжать надзоръ откупщика, то въ ономъ можетъ отказать, съ истеченіемъ каждаго года четырехлѣтія, съ предвареніемъ откупщика за одинъ мѣсяць, и откупщикъ не имѣетъ никакого права жаловаться, или требовать вознагражденія, сверхъ слѣдующаго ему, за время до истеченія года.

12) Расчеты съ откупщикомъ оканчиваются по истеченіи года, по донесеніямъ уѣзднаго Казначейства: сколько продано разнаго рода бандеролей, счи-

то ко съгласно з правидлами прѣдажи тытуніу и табакі, zawierają się w ogólnych stosunkach, w oddziale VI mi Najwyżej utwierdzonej ustawy o akcyzie od przygotowanego tytoniu i tabaki; a ilość procentów na nagrody przeznaczonych, oznaczają się w kontraktach, z każdym odkupnikiem zawieranych, które, z przyczyny nieoznaczenia summy, pisać na trzy rublowym papierze aktowym.

2) W szczególności, odnoszą się do postrzegania odkupników, tak wszystkie zalecenia, w pomienionej ustawie zawierające się, jak nadewszystko w oddziale VII.

3) W razie wątpliwości, albo wynikających zapytań, w jakimkolwiek przedmiocie, do nadzoru około zgodnej z prawidłami prędaży tytoniu i tabaki odnoszącego się, odkupnik prosi o rozstrzygnięcie Ministra Skarbu przez Izbę Skarbową.

4) Odkupnicy przestrzegają, ażeby ich plenipotentci nie czynili fabrykantom i prędażcom tytoniu żadnych zbytecznych pretensyj i trudności; winni zaś o to, na ośnowie § 41-ty tejże ustawy, odpowiadają podług praw.

5) Odkupnicy używają do nadzoru, zostających w części odkupów trunkowych plenipotentów, rewizorów, tak nazywanych nad-częściowych i podobnych ludzi, nie zaś prostych służących, i w ogólności ludzi dobrych obyczajów, wpajając im, ażeby zawsze postępowali uczciwie i łagodnie.

6) Ażeby było wiadomo, komu z plenipotentów porucza się nadzor, pod dozorem odkupnika, albo głównego jego pełnomocnika, z Izby Skarbowej daje się każdemu odkupnikowi, który przyjął na siebie nadzor, potrzebna liczba kart, to jest biletów, z zostawieniem miejsca do pisania, podpisanych przez Radcę i Stołowniczelnika oddziału trunkowego, z przyłożeniem skarbowej pieczęci, na których ma się wyrazić, że okaziciel tego, taki to, którego imię dopisze odkupnik, przeznaczony jest do nadzoru około zgodnej z prawidłami prędaży tytoniu i tabaki od roku 1839 do 1843. Kwity te, nadzorca powinien zawsze mieć przy sobie, dla okazania, i dla tego pisać je na papierze kartonowym czyli podklejonym, w niewielkim formacie; kwity te po upływie terminu nadzoru zwracają się do Izby Skarbowej; a w razie stracenia, ogłasza się o tém; w przypadku zaś uszkodzenia dają się nowe, za zwrotem starych.

7) Policja powinna okazywać nadzorowi odkupników wszelką prawną pomoc, i nie urządzając od siebie osobnego dozoru, może jednakże, w następczących się zdarzeniach, sama odkrywać nadużycia w tej części, dając każdemu razem wiedzieć odkupnikowi i Izbie Skarbowej. Do sztrafów, w tych zdarzeniach uzyskiwanych, odkupnik nie ma prawa.

8) Jeżeli odkupnik odkryje nadużycie w jakiegokolwiek części, tedy, przy właścicielu, starszym w fabryce, albo w obecności prędażcego, zapieczętuje niedozwolone przedmioty i uwiadomia, na piśmie lub ustnie, policyjnego urzędnika tej części miasta, gdzie znaleziono niezgodne z prawidłami postępowanie, dla wysłędzenia. Szczegółowe zaś o tém prawidła, na ośnowie § 55 ustawy, w miarę doświadczenia, będą w późniejszym czasie wydane. Zresztą odkupnik, albo jego plenipotent, dowiedziawszy się o nadużyciu, może prosić o urzędnika policyjnego, na piśmie lub ustnie, dla łącznego z nim obejrzenia fabryki, domowego zaprowadzenia, kramy lub kramki.

9) Jeżeli odkupnik dostrzeże nadużycie, ale nie wykrył jeszcze dowodów, tedy może donieść w stolicach Oberpoliciejmestrom, a w innych miastach Policiejmestrom i Horodniczym, prosząc o przeszukanie w obec jego, albo jego pełnomocnika; i chociażby zatem uwiadomieniem, nie przeciwnego prawu nie było odkryto, odkupnika jednakże za donosiciela nienaważać, tak jako i w zdarzeniach, w poprzedzającym artykule wyrażonych.

10) Jeżeli Rząd peczyta za rzecz potrzebną uczynić jakiegokolwiek dodatkowe postanowienia w ustawie o akcyzie od tytoniu i tabaki, tedy odkupnik powinien stosować się do nich, ale kontrakt, względnie wynagrodzenia, pozostaje w swej mocy.

11) Jeżeliby Ministeryum Skarbu, dla jakiegokolwiek przyczyn, znalazło za niedogodny dalszy nadzor odkupnika, tedy może tego mu odnowić, po upływie każdego roku czterolecia, z uwiadomieniem odkupnika jednym miesiacem pierwej, i odkupnik żadnego niema prawa skarżyć się, albo żądać wynagrodzenia, oprócz należącego mu, za czas do upłynienia roku.

12) Rachunki z odkupnikiem kończą się po upływie roku, podług doniesień Podskarstwa powiatowego: ile prędano różnego rodzaju bänderollów, licząc i to,

тая и тѣ, которые будутъ проданы въ 1838 году, и они немедленно будутъ удовлетворены процентными деньгами отъ Казенной Палаты, а подлежащую половину штрафовъ получаютъ по мѣрѣ поступленія.

13) Откупщикъ не можетъ имѣть притязанія къ казнѣ, если она, по обстоятельствамъ дѣла, освободитъ табакъ отъ конфискации и штрафа; или отъ одной первой.

Подписалъ: Министръ Финансовъ, Генералъ отъ Инфантеріи *Графъ Канкринъ*.

Одесса, 15-го Ноября.

Нѣсколько опытовъ, произведенныхъ въ разныхъ мѣстахъ Новороссійскаго края надъ буреніемъ артезіанскихъ колодезевъ, донинѣ не достигали еще исполнѣ своей цѣли. Наконецъ, труды отставнаго Инженеръ-Майора, Г. Гаюи, управлявшаго работами артезіанскаго колодезя въ Евпаторіи, увѣнчались въ концѣ минувшаго мѣсяца полнымъ и самымъ удовлетворительнымъ успѣхомъ. Евпаторійскій артезіанскій колодезь находится на базарной площади, въ разстояніи 42 сажень или 294 Русскихъ футовъ отъ морскаго берега и на 12 футовъ 8 дюймовъ выше поверхности моря. Мѣдная труба, тщательно спаянная, входитъ въ колодезь на 410 футовъ ниже поверхности почвы; внутренний поперечникъ ея равняется 4½ дюймамъ. На глубинѣ 399 футовъ и 8 дюймовъ находится твердый известковый слой, и потому мѣдная труба входитъ въ него только на 10 футовъ и 4 дюйма. Въ этомъ грунтѣ найдено три слоя воды: первый, на глубинѣ 418 футовъ, имѣетъ 6 дюймовъ въ толщину, второй на глубинѣ 425 футовъ, толщиною въ 3 фута, а третій, самый значительный, начинается въ 465 футахъ ниже поверхности почвы въ кремнистомъ пескѣ. Толща воды, подобная встрѣченной въ третьемъ слой, попадаетъ весьма рѣдко; въ нее вошли только на нѣсколько футовъ, но чрезвычайная подвижность песковъ не дозволила продолжать дальнѣйшее углубленіе бурава; впрочемъ, это и не принесло бы особенной пользы, потому что вода, силою собственнаго стремленія, извлекаетъ песокъ въ достаточномъ количествѣ. Вода этого источника замѣчательна своимъ отличнымъ качествомъ; она бьетъ на 3 фута надъ поверхностью земли, и доставляетъ 450 сорока-ведерныхъ бочекъ въ сутки. Можно надѣяться, что количество этой воды увеличится еще въ послѣдствіе времени, потому что масса песку, наносимаго потокомъ воды, весьма значительна. Это первый въ Новороссійскомъ краѣ артезіанскій колодезь, бьющій на такую высоту. Значительное возвышеніе этого подземнаго потока надъ поверхностью почвы даетъ возможность устроить на Евпаторійскомъ базарѣ настоящій фонтанъ. (О.Г.Ц.П.)

В и л к о м и р ѣ.

6 числа с. м. радостивѣйшій день для вѣрноподданныхъ, день Тезоименитства Его Императорскаго Величества Государа Императора, торжественно празднуемъ былъ въ Г. Вилкомирѣ. Утромъ по военномъ парадѣ, совершенно молебствіе въ полковой церкви въ костелѣ Ксендзовъ Піаровъ о долгоденствіи и здравіи Его Императорскаго Величества и всей Августѣйшей Фамиліи: по принесеніи взаимныхъ поздравленій по случаю сего торжества, для прибывшихъ сюда гостей данъ обѣдъ уѣзднымъ Предводителемъ Дворянства Сесичкимъ. Въ заключеніе сего дня у егожъ Г. Предводителя былъ блистательный вечеръ, на который приглашены присутствующіе въ городѣ военные и Гражданскіе чиновники а также многочисленныя Дворяне съ семействами. — Весь городъ иллюминированъ а въ особенности отличался яркимъ освѣщеніемъ домъ Маршала. За ужиномъ провозглашенъ тостъ за здравіе Его Императорскаго Величества, и забавы при общемъ веселіи продолжались до поздней ночи.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 30-го Ноября.

Князь Фридрихъ Шварценбергъ, Подполковникъ Австрійской службы, сынъ знаменитаго Фельдмаршала, какъ мы уже прежде того писали, служилъ въ войскахъ Дона Карлоса, и по поводу различныхъ недоразумѣній, намѣревался возвратиться въ Австрію, но теперь перемѣнилъ свое намѣреніе и отправился въ главную квартиру, гдѣ былъ весьма хорошо принятъ. Генералъ Баронъ Йосика возвращается въ Австрію и въ Вѣнѣ ожидаютъ, въ скоромъ времени его прибытія.

3-го Декабря.

Третьяго дня, Турецкій Посланникъ давалъ великолѣпный балъ для членовъ дипломатическаго кор-

тѣхъ бѣда przedane w roku 1838, i niezwłocznie będą zaspokojeni procentowymi pieniędzmi przez Izbę Skarbową, a należącą połowę sztrafów otrzymują w miarę ich wpłynienia.

13) Odkupnik nie może mieć żadnej pretensyi do skarbu, jeżeli ten, z okoliczności sprawy, uwolni tytuł lub tabakę od konfiskaty i sztrafu, albo tej tylko od pierwszej.

Podpisał: Minister Skarbu, Jenerał Piechoty *Hrabia Kankryn*.

Одесса, 15-го Listopada.

Kilkakrotne doświadczenia, czynione w różnych miejscach kraju Noworossyjskiego nad urządzeniem studni Artezyjskich, nie osiągały dotąd pożądanego celu. Nakoniec prace dymissjonowanego Majora Inżynierów, P. Hauy, kierującego robotami około studni artezyjskiej w Eupatorii, uwieńczone zostały w ostatnich dniach zeszłego miesiąca, zupełnym i najpomysłniejszym skutkiem. Studnia artezyjska w Eupatorii, położona jest na rynku miasta, w odległości 42 sążni czyli 294 stop rossyjskich od brzegu morskiego, a w wysokości 12 stóp i cali 8, nad powierzchnią morza. Rura miedziana, starannie zlutowana, wpuszczoną jest wgłąb studni na 410 stóp niżej powierzchni ziemi; średnica jej wynosi 4½ cala. W głębokości 399 stóp i cali 8, znajduje się twardy pokład wapienny, dla czego pomieniona rura wchodzi weni tylko na stóp 10 i cali 4. W tym to gruncie natrafiono na trzy żyły wody: pierwsza, w głębokości 418 stóp, ma sześć cali objętości; druga, w głębokości stóp 425, ma 3 stóp objętości; trzecia zaś najznaczniejsza, poczyną się o 465 stóp od powierzchni gruntu, w piasku krzemienistym. Objętość wody, jaka w tém ostatniém miejscu natrafioną została, bardzo rzadko się wydarza; zrazu posunięto się w nią na kilka stóp, lecz nadzwyczajna ilość наносzonego piasku, przeszkadza dalszemu wgłębieniu świdra; wreszcie nie przyniosłoby to szczególnej korzyści, gdyż woda mocą swego pędu, wyrzuca piasek w dostatecznej ilości. — Woda z tego źródła jest wyborną, wytryska na 3 stóp nad powierzchnią ziemi i napełnić może w ciągu doby 450 beczek, trzymających po czterdzieści wiader. Jest nadzieja, że ilość wody z czasem się powiększy, gdyż masa piasku unoszonego potokiem jest bardzo znaczna. Jest to pierwsza w kraju Noworossyjskim artezyjska studnia, wytryskująca do takiej wysokości. Znaczne wzniesienie się tego podziemnego potoku nad powierzchnią ziemi, nastroczy możność urządzenia na rynku Eupatoryjskim prawdziwego wodotrysku. (G.R.K.P.)

W i ł k o m i e r z.

Dzień 6-ty bieżącego miesiąca, drogi dla wiernych poddanych Imienia NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA NIKOŁAJA I-go, był tu obchodzony z uroczystością. Zrana po parady Wojskowej, odbyło się nabożeństwo w cerkwi półkowej w Kościele XX. Piarow za długie lata i zdrowie NAJJAŚNIEJSZEGO PANA i całą Jego Famiłią: po złożeniu wzajemnych powinszowań z okazji dnia tego, był obiad dla przybyłych tu gości, dany przez Marszałka Dworzanstwa Siesickiego. Dzień ten był zakończony świetnym wieczorem u tegoż Marszałka, na który obecni w Mieście Wojskowi i Cywilni Urzędnicy, oraz wiele z Dworzanstwa z żonami i familią zaproszeni byli. Miasto całe było oświecone, a szczególnie dom Marszałka odznaczał się rzęsiłą illuminacją. Przy wieczery spełniono toast za zdrowie NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, po której jeszcze późno w noc przeciągnęły się zabawy w pośród powszechnej wesołości.

W I A D O M O Ś C I Z A G R A N I C Z N E.

A u s t r i a.

Wiedeń, 30-go Listopada.

Xiaże Fryderyk Schwarzenberg, Półkownik w służbie austriackiej, a syn znakomitego feldmarszałka tego nazwiska, jak wprzód donosiliśmy, poświęcił swój oręż sprawie D. Karlosa; lecz z powodu rozmaitych nieporozumień miał zamiar wrócić do Austrii, teraz zaś zmienił swoje przedsięwzięcie i udał się do głównej kwatery, gdzie najprzyjaźniej przez Jenerała Maroto przyjęty został. Baron Josika wraca do Austrii i jest niebawmie w Wiedniu spodziewany.

Grudnia 3.

Przedwczora dawał Poseł Turecki świetny wieczór dla ciała dyplomatycznego i wyższych urzędników. Był

пуса и для высшихъ Государственныхъ чиновниковъ, по случаю дня рожденія Султана.

Венеція, 5-го Декабря.

Его Императорское Высочество Государь Цесаревичъ Наслѣдникъ Всероссійскаго Престола, выѣхавъ вчера изъ Венеціи въ вождельномъ здравіи. Въ продолженіе 20-ти-дневнаго пребыванія Своего здѣсь, Его Высочество осматривалъ рѣдкія произведенія художествъ и посѣщалъ мастерскія извѣстныхъ живописцевъ и ваятелей, Гг. Палити, Цандомениги, Борсато, Липпарини, Шіавони, Боза и Диззи. Государь Цесаревичъ изволилъ заказать свой портретъ Г. Шіавони, а сыну его, небольшую картину, изображающую Рафаэля, когда онъ снимаетъ портретъ съ *Форнарины*. Однажды Государь Цесаревичъ, возвращаясь въ гондолѣ отъ Эрцъ-Герцога Фридриха, гдѣ Его Высочество изволилъ кушать, былъ пріятно удивленъ, освѣщеніемъ бенгальскимъ огнемъ фрегата Императорскаго флота. Маркизъ Паулучи давалъ для его Высочества завтракъ въ арсеналѣ, близъ самой оружейной. Послѣ того, Государь Цесаревичъ изволилъ смотрѣть съ фрегата *Venus* маневры кораблей съ пальбою. (О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Римъ, 1-го Декабря.

Изъ Анконы пишутъ, что эскадра, на которой отправлялся оттуда Французскія войска, вошла въ тамошную гавань 29 п. м. Говорятъ, что Генер. Баронъ Бюхнеръ выѣхалъ изъ Болоніи съ цѣлымъ своимъ штабомъ 29 минувшаго мѣсяца. Вчера означенныя войска переправились чрезъ рѣку По, и следовательно очистили Папскія владѣнія. Съ будущею почтою ожидаемъ извѣстій, сѣли ли Французскія войска на корабли.

— Императорско-Россійскій Посланникъ при Римскомъ дворѣ, Тайный Совѣтникъ Потемкинъ, выѣхалъ во Флоренцію, для исправленія должности Россійскаго Посланника при Тосканскомъ дворѣ, во время пребыванія тамъ Его Императорскаго Высочества Государя Цесаревича Наслѣдника Всероссійскаго Престола.

— Кардиналъ Одескальки просилъ Папу уволить его отъ сего званія потому, что онъ желаетъ вступить въ орденъ Іезуитовъ. Никакія представленія не помогли, и Кардиналъ получилъ благословеніе Папы, устроилъ дѣла свои и отправился въ Верону, гдѣ и вступилъ къ Іезуитамъ послушникомъ. (О.Г.Ц.П.)

Неаполь, 29-го Ноября.

Пребываніе Короля здѣсь, упрочило безопасность. Жандармы разбили шайку разбойниковъ, которые производили здѣсь грабежи подъ названіемъ *Compagnie d'armé*, а ихъ атаманъ пойманъ близъ воротъ *Piazza*, въ самый день пріѣзда Короля. Другія шайки Нѣмцевъ и другихъ изгнанниковъ сдались на милость. Вновь учрежденная народная стража блюдетъ за порядкомъ.

Анкона, 30 Ноября.

Вчера около полудня, съ высоты здѣшняго порта, возвышено о прибытіи Французской эскадры состоящей изъ линійнаго корабля *Diademe* а также фрегатовъ *Tarn* и *Egerie* назначенныхъ для перевоза здѣшняго гарнизона во Францію. Линійный корабль (подъ начальствомъ Капитана Лонгвилля) и одинъ изъ фрегатовъ остановились на якорѣ вчера вечеромъ а второй фрегатъ сегодня около 11 часовъ по полудни. Это сдѣлали за противнымъ вѣтромъ, который усилился въ то время, когда два первые корабля входили въ портъ, а третій былъ еще въ морѣ. Полагаютъ, что нужно будетъ по крайней мѣрѣ 4 дня времени, чтобы взять на корабли войско и его снаряды, при совершенномъ оставленіи крѣпости иностраннымъ гарнизономъ. (G. C.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 8-го Декабря.

Маршала Сульта Герцога Далмаціи ожидаютъ въ Парижъ 20 ч. с. м. — Говорятъ, что Маршалъ Мезонъ будетъ Канцлеромъ почетнаго легіона вмѣсто Маршала Жерара. — Ген. Гурго отказался отъ должности Губернатора Лувра, предложенной ему по смерти Князя Шуазель; думаютъ, что этотъ постъ займетъ Ген. Дюронель.

— Маршалъ Клозель возвратился изъ Алжира во Францію и выступилъ на берегъ въ Портъ Вандръ.

— Съ того времени, какъ отворили часовню, въ которой будутъ положены бранныя останки Маршала Лобо, до вчерашняго дня, посетило оную 60,000 человекъ.

10-го Декабря.

Похороны Маршалала Лобау, бранныя останки коего поконятся будутъ въ церкви дома инвалидовъ, происходили сегодня по предписанной программѣ,

то день рожденія Султана.

Венеція, 5 Грудня.

Цесаревичъ Наслѣдца Трону Россійскаго выѣхалъ вчера изъ Венеціи въ наилучшемъ здравіи. Двѣдцѣти дни swego pobytu poświęcił po większej części zwiedzaniu arcydzieł i pracowni znakomitych malarzy i snycerzy PP. Paliti, Zandomeneghi, Borsato, Lipparini, Schiavoni, Bosa i Disi. Obstałował swój wizerunek u P. Schiavoni, a u jego syna maty obraz Rafaela, malującego *Fornarinę*. Cesarzewicz, wracając raz w gondoli z obiadu od Arcy - Xięcia Fryderyka, przyjemnie był zdziwiony, widząc oświetloną ogniem bengalskim fregatę Cesarskiej marynarki. W arsenale dawał dla Cesarzewicza śniadanie Margrabia Pauluzzi przy samej zbrojowni. Następnie z fregaty *Venus* przyglądał się Cesarzewicz odbywanym ćwiczeniom okrętów z ogniem. (G.R.K.P.)

В ѣ с н ѣ.

Рымъ, 1 Грудня.

Писzą z Ankony, że flota, mająca zabrać z tamtąd wojska francuskie, ukazała się przed tym portem 29 z. m. — Jenerał Buchner, dowódzca wojsk austriackich, miał opuścić Bolonię z całym swoim sztabem 29 z. m. Wczora pomienione wojska miały przebyć Po, a tym samym opuścić Państwo Kościelne. Czyli Francuzi wczora wsiedli na okręty, o tém doniesie ostatnia poczta.

— Poseł Rossyjski przy dworze Rzymskim, Tajny Radzca Potemkin, wyjechał dziś w nocy do Florencyi, aby podczas obecności Cesarzewicza Nascępcy Tronu Rossyjskiego, pełnił swoje obowiązki Posła przy dworze Toskańskim.

— Kardynał Odescalchi upraszał Ojca Sw., aby raczył uwolnić go od urzędowania, a nawet i godności kościelnych, z powodu, iż zamysła wstąpić do Jezuitów. Gdy wszelkie przedstawienia nie skutkowały, otrzymał błogosławieństwo apostolskie, urządził interesa światowe i udał się do Werony, gdzie wstąpił do nowicyatu. (G.R.K.P.)

Neapol, 29 go Listopada.

Pobyt Monarchy przywrócił spokojność naszej wyspie. Tłumy rozbojników, którzy się porządnie urządzili pod mianem *Compagnie d'armé*, zostali przez żandarmów rozbite, a naczelników pojmano przy bramie *Piazza*, w tym samym dniu, kiedy Król wjeżdżał. Inne tłumy z Niemców i różnych wygnańców złożone, poddały się na łaskę. Nowo urządzona straż obywatelska utrzymuje porządek.

Ankona, 30 Listopada.

Wczora około południa, sygnalizowano na wysokości portu tutejszego, eskadrę francuską, składającą się z liniowego okrętu *Diademe* tudzież z fregat *Tarn* i *Egerie*, które są przeznaczone do przewiezienia załogi tutejszej do Francyi. Okręt liniowy (pod dowództwem Kapitana Longueville) i jedna z fregat, zarzuciły kotwice wczora wieczorem, a druga fregata dziś dopiero około godziny 11 przed południem, a to z powodu przeciwnego wiatru, który się wzmógł właśnie w samą chwilę, gdy dwa pierwsze okręty do portu wpływać chciały, trzeci zaś jeszcze był na przestrzeni morza. Uważają, że najmniej 4 dni czasu trzeba będzie, aby zabrać na okręty wojsko i sprzęty wojskowe, przy zupełnem opuszczeniu twierdzy ze strony zagranicznej załogi. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 8 Gрудня.

Od chwili otworzenia kaplicy grobowej, gdzie mają być złożone zwłoki Marszałka Lobau, aż do dnia wczorajszego, odwiedziło ją 60,000 osób.

— Marszałek Soult, Xięże Dalmacyi, spodziewany w Paryżu na d. 20 b. m. — Mówią, że Marszałek Maison, będzie kanclerzem legii honorowej na miejscu Marszałka Gérard. — Jenerał Gougaud wymówił się od obowiązków Gubernatora Luwru, ofiarowanych mu po śmierci Xięcia Choiseul; mniemają, że obejmie to miejsce Jenerał Durosnel.

— Marszałek Clauzel wrócił z Algeru do Francyi i wylądował w Port-Vendres.

Dnia 10.

Pochowanie zwłok Marszałka Lobau, które będą złożone w hotelu инвалидовъ, odbyło się dnia dzisiejszego stosownie do przepisu tego programu, z tą tyl-

съ тою только разницею, что шестіе прибывъ на Вандомскую площадь, окружило одинъ разъ колонну Наполеона. — Покойный оставилъ прекрасное имѣніе Лармотъ-Санъ-Гере, пожалованное ему въ пожизненное владѣніе Наполеономъ, а теперь возвращающееся въ казну; дохода оно доставляетъ 40,000 фр. въ годъ.

— *Messenger* уведомляя, что Г. Дессажъ Директоръ отдѣленія въ Министерствѣ Иностр. Дѣлъ, отправленъ сѣю ночью съ чрезвычайными порученіями въ Лондонъ, замѣчаетъ вмѣстѣ, что эти порученія должны быть очень важны, когда ввѣрены чиновнику, одному изъ нужнѣйшихъ въ Министерствѣ.

— По донесеніямъ изъ Константины отъ 8-го Ноября, тамъ ощутительно было довольно сильное землетрясеніе. Дворецъ Бея такъ поврежденъ, что угрожаетъ обрушеніемъ. Землетрясеніе продолжалось нѣсколько минутъ. (G. C.)

А н г л і я.

Лондонъ, 7-го Декабря.

Сегодня вечеромъ, Графъ Дургамъ прибылъ въ Лондонъ и остановился въ домѣ своемъ въ Клевеландъ-Рай.

Лордъ Дургамъ, пробывъ три дня на кораблѣ, въ Плимутской гавани, по причинѣ сильной бури, только 30-го Ноября сошелъ на берегъ. Посланный имъ съ корабля, во время бури нарочный, съ опасностію жизни, достигъ берега, отдавъ депешу Лорда и привезъ ему увольненіе отъ должности Канадскаго Генераль-Губернатора. Судя по этому, можно полагать, что онъ не былъ принятъ въ Плимутъ съ почестями, слѣдующими его званію. Городскія думы городовъ Девонпорта и Стоягоуза, прислали Лорду отъ себя адреса, въ коихъ они говорятъ о надеждѣ своей, что Лордъ будетъ дѣйствовать въ Парламентѣ такъ, чтобы обезпечить Королевѣ хотя часть колоній въ Канадѣ. Лордъ Дургамъ отвѣчалъ, что его соотечественники не будутъ расквашены почтивъ его своимъ довѣріемъ и изъявляя ему свое удовольствіе за управленіе ввѣренными ему провинціями.

— Въ придворной газетѣ помѣщены полученные изъ Канады отъ Сира Джона Кольборна депеши, отъ 13-го Ноября, въ коихъ онъ доводитъ Министру колоній, что возмущеніе вспыхнуло въ нѣкоторыхъ Графствахъ, лежащихъ на югъ по рѣкѣ Св. Лаврентія. Жители сихъ Графствъ собрались 3 числа, и на другой день напали на Индейцевъ деревни Коханавага, но сѣи послѣдніе, находясь въ это время въ церкви, бросились толпою на нававшихъ, принудили отступить наѣздивковъ и взяли 70 чел. въ плѣнъ. Лордъ Кольборнъ говоритъ въ концѣ своего донесенія, что онъ дѣлаетъ приготовленія для вступленія съ войсками въ Акадію. Въ другой депешѣ сообщаетъ подробности, изложенныя въ донесеніяхъ полученныхъ изъ Ньюйорка (См. Соединенные Штаты) и оканчивается реляціею сшибки съ мятежниками 71 полка, который потерялъ нѣсколько офицеровъ, но очистилъ отъ мятежниковъ Графство Богарне.

8-го Декабря.

Египетскій Министръ просвѣщенія, который живетъ здѣсь съ нѣкотораго времени, ежедневно посѣщаетъ здѣшній учебный заведеніе, съ тѣмъ, чтобы основательно узнать Англійскую методу преподаванія наукъ.

— Хотя Лордъ Дургамъ прибылъ сюда вчера по полудни, однако носятъ слухи, что онъ, до открытія Парламента, не будетъ видѣться съ Министрами и будетъ оправдываться въ присутствіи Палаты.

— Въ *Standard* утврждаютъ, что Лордъ Врумъ намѣревается обвинить Лорда Дургамъ въ томъ, что онъ оставилъ сѣбе мѣсто, во время угрожающей опасности.

— Говорятъ, что 42 полкъ получилъ предписаніе немедленно отправиться въ Сѣверную Америку.

— Вчера отправлено повелѣніе въ Ирландію, чтобы находящіеся тамъ три полка, немедленно были отправлены въ Канаду.

— На биржѣ носились слухи, что въ слѣдствіе сношеній Англій съ правительствомъ Соединенныхъ Штатовъ, надобно ожидать, что возникшій въ Канадѣ мятежъ вскорѣ будетъ усмирень. (O. G. H. H.)

— Изъ всѣхъ Портовъ получены печальныя извѣстія о убыткахъ причиненныхъ бурей. Въ виду Плимута скиталось около 100 кораблей въ продолженіи нѣсколькихъ дней при величайшей опасности. Случилось бы гораздо болѣе приключеній, еслибъ къ счастью не были лунныя ночи.

— Въ Сити составлено представленіе къ Министрамъ, именно къ Лордамъ Мельбурну и Пальмерстону, чтобы они своимъ представительствомъ содѣйствовали къ улучшенію злосчастной судьбы Испанскаго народа. Въ представленіи семь было много знатныхъ

ко рѣзницѣ, же караванъ, прибудышы на плац Vendôme, обѣчалъ разъ наokoło kolumny Napoleon. — По nieboszczyku została piękna majątność Larmotte Sainte-Heraye, дана mu w dożywocie przez Napoleona, a teraz wracająca znowu do skarbu publicznego; dochód z niej wynosi 40,000-fr. rocznie.

— *Messenger*, donosząc, że Pan Dessage, dyrektor wydziału w Ministerstwie interesów zagranicznych, został tej nocy wysłany w nadzwyczajnych zleceniach do Londynu, czyni zarazem uwagę, że te zlecenia muszą być bardzo ważne, kiedy powierzono je urzędnikowi, który jest jednym z najpotrzebniejszych w Ministerstwie.

— Według doniesień z Konstantyny daty 8 Listopada, dało się tam uczuć dosyć mocne trzęsienie ziemi. Pałac Beja został tak dalece nadwyrężony, że grozi zawaleniem. Trzęsienie trwało przez kilka minut. (G. C.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 7-go Grudnia.

Dziś wieczorem przybył do Londynu Hr. Durham i stanął w swoim domu w Cleveland-Row.

Lord Durham, przepędziwszy trzy dni na morzu w porcie Plymouth, z powodu ciągłej i gwałtownej burzy, wysiadł na ląd dopiero 30 Listopada. Poślaniec jego, z wielkiem niebezpieczeństwem życia dostał się w czasie burzy do portu, odwoził jego depesze i przywiózł mu uwolnienie od obowiązków Jeneralnego Gubernatora osad Kanadyjskich. Można wnosić z tej okoliczności, że nie był przyjmowany w Plymouth z honorami, należącemi się jego stopniowi. Rady miejskie miast Devonport i Stonehouse, przysłały mu swoje addressa, w których wyraziły nadzieję, że szlachetny Lord nie zaniedba rozwinać w Parlamencie myśli, które zdają się zapewnić Królowej posiadanie przynajmniej jednej części osad Kanadyjskich. Na co Hrabia Durham odpowiedział, że ziomkowie jego nigdy nie pożądują położonego w nim zaufania, oraz zadowolenia, jakie mu okazują z powodu jego zarządu powierzonymi mu prowincjami.

— Gazeta dworska umieściła depesze, przysłane z Kanady, przez naczelnego wodza Sir John Colborne, z dnia 13 Listopada, w których donosi Ministrowi osad, że zaburzenie rozszerzyło się w kilku hrabstwach, na południowej stronie rzeki S. Wawrzyńca. Mieszkańcy tych hrabstw zgromadzili się d. 5, a nazajutrz uderzyli na Indian we wsi Cochranawaga; lecz ci, w tej chwili zgromadzeni w kościele, wypadli tłumnie, najeźdźców odpędzili i zabrali im 70 jeńców. Kończy doniesieniem, że czyni przygotowania do wyruszenia z wojskiem do Akadyi. W drugiej depeszy donosi te same szczegóły, które wiadomości z New-Yorku opiewają, kończy zdaniem sprawy ze stoczonej walki z wichrzycielami przez 71 półk, który kilku utracił oficerów, lecz wichrzycieli zupełnie z hrabstwa Beauharnais wyparł.

8 Dnia.

Egiptski Minister Oświecenia, bawiący tu od niejakiego czasu, zwiedza codziennie tutejsze szkoły, chcąc się dokładnie nauczyć angielskiego sposobu wykładania nauk.

— Chociaż Lord Durham przybył tu wczora po południu, jednak rozchodzi się pogłoska, że przed zebraniem parlamentu nie będzie się widywał z Ministrami i dopiero przed izbami sam tłumaczyć się będzie.

— *Santander* utrzymuje, że Lord Brougham ma zamiar oskarżyć przed parlamentem Hr. Durham, z powodu, że opuścił swoją posadę w chwili grożącego niebezpieczeństwa.

— Słychać, że wydano rozkazy, aby półk 42 niezwłocznie udał się do Północnej Ameryki.

— Wczora posłano rozkaz do Irlandyi, aby trzy stojące tam półki, natychmiast do Kanady wysłane zostały.

— Na giełdzie rozszła się pogłoska, że w skutku dobrego porozumienia Rządu angielskiego ze Stanami Zjednoczonymi, wynikłe w Kanadzie rozruchy, będą wkrótce przytłumione. (G. R. K. P.)

— Ze wszystkich portów nadeszły smutne doniesienia o szkodach zrządzonych przez burze. Przed Plymouth błakało się jakie 100 okrętów przez dni kilka śród największego niebezpieczeństwa. Byłoby daleko więcej przypadków, gdyby szczęściem nocy nie były jasne.

— W City ułożono przedstawienie do Ministrów, a mianowicie do Lordów Melbourne i Palmerstona, aby interesowaniem swoim i staraniem, przyczyuli się do polepszenia nieszczęśliwego losu narodu hiszpańskiego. Przedstawienie to liczyło wiele znakomych pod-

подписей и между прочими Лорда-Мера и алдермэнновъ.

— Наборъ людей для флота производится безпрерывно, особенно въ Ирландіи, гдѣ учреждены значительные наборные дома во всѣхъ городахъ.

— Мятежъ въ Канадѣ въ отношеніи къ прошлогоднему, совершенно перемѣнилъ свое направленіе. Тогда цѣль была только та, чтобы силою оружія пріобрѣсть удовлетвореніе жалобъ, теперь обывляють о учрежденіи совершенной независимости края. (G.C.)

ИСПАНІЯ

Мадридъ, 29-го Ноября.

Новый составъ Совѣта Министровъ, по общеродованымъ свѣдѣніямъ, будетъ слѣдующій: Герцогъ Горъ назначенъ Президентомъ Совѣта и Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ; Ген. Але, военнымъ Министромъ; Армendarизъ, Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ; Говантесъ, Министромъ Юстиціи; Сан-тиланъ, Министромъ Финансовъ, а Примо-де-Ривера, морскимъ Министромъ.

(изъ Франц. газ.)

Муныагорри переправился сегодня въ 6 часовъ поутру чрезъ рѣку Бидасоа и занялъ Санъ Марціалъ, извѣстный еще въ войны 1794 и 1813 годовъ. Часть оружія и военныхъ припасовъ отправилъ онъ въ Бегобію. Въ то же время Англійскіе артиллеристы и матросы прибыли въ Фонтарабію. Генералы О'Доннелъ и Эспартеро получили предписаніе содѣйствовать Муныагорри въ его намѣреніяхъ. На сихъ дняхъ, Французскій голеть, съ депешами къ Консулу, укрываясь отъ бури, вошелъ въ гавань, занятую Карлистами. По минованіи бури, Донъ Карлосъ позволилъ голету продолжать свой путь и приказалъ снабдить его всѣмъ нужнымъ.

— Въ *Sentinelle des Pyrenées* пишутъ, что Арагонія намѣревается отдѣлиться отъ Мадридскаго правительства и объявить себя независимымъ Государствомъ. Постановлено призвать къ оружію всѣхъ жителей отъ 18 до 40 лѣтъ и наложить контрибуцію въ 18,000,000 реаловъ. Прамтъ Севиллы побудилъ къ этому жителей Арагоніи. Говорятъ что Ген. Фанъ-Галень имѣетъ тайныя сношенія съ Арагонскою юнтою. 26-го числа выѣхалъ онъ изъ Сарагосы и отправился къ своему отряду.

— Говорятъ, что въ Байоннѣ получено для Дона Карлоса 10,000,000 фр. Это первая часть сдѣланнаго имъ займа.

— Изъ Логроньо получены извѣстія будто бы Эспартеро подавъ просьбу о увольненіи отъ службы. (О.Г.Ц.П.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Амстердамъ, 6-го Декабря.

Жур. *Handelsblad* пишетъ изъ Гаги отъ 5 ч. с. м.: „Несмотря на то, что сообщаютъ изъ другихъ мѣстъ, ничего здѣсь еще неслышно о видахъ Франціи. Людовикъ Филиппъ хотя показываетъ готовность приступить къ тому, что определено въ Лондонѣ четырьмя другими дворами, и даже соглашается, что трактатъ отъ 15 Нолбріи въ отношеніи земель не можетъ подлежать никакой перемѣнѣ; между тѣмъ Французскій кабинетъ въ настоящее время очень заботится о томъ, чтобы непривести въ окончательное устройство Голландско-Белгійскаго вопроса, прежде окончанія прѣвнй Французскихъ Палатъ о адресѣ. Гр. Моле опасается, чтобы оппозиція, которая уже по поводу очищенія Анконы можетъ сдѣлаться сильною, не приняла еще опаснѣйшаго положенія къ его Министерству, если бы онъ объявилъ Палатамъ, что приступаетъ къ договору по Белгійскимъ дѣламъ, который находится въ совершенномъ противорѣчій съ господствующимъ теперь въ Белгіи духомъ и которыми этотъ край, какъ тамъ выражались, принесенъ былъ бы въ жертву. А потому прежде, пока не будетъ извѣстенъ образъ мыслей Французскихъ Палатъ, нельзя ожидать, чтобы Людовикъ Филиппъ объявилъ рѣшительное свое мнѣніе и для того, до сихъ поръ останется неопредѣленною судьба нашихъ политическихъ дѣлъ. (A.P.S.Z.)

БЕЛГІЯ.

Брюссель, 5-го Декабря.

Въ одномъ изъ здѣшнихъ Журналовъ пишутъ, что нѣтъ уже никакого сомнѣнія на счетъ совершеннаго окончанія Голландско-Белгійскихъ дѣлъ. За симъ не останется Белгіи какъ только согласиться на предначертанныя ей условія, или отвергнуть оныя. Причитающійся отъ Белгіи долгъ значитель-

писовъ, а между иными Лорда-Мажора и алдермэнновъ.

— Werbowanie ludzi do floty, idzie bez przerwy, mianowicie zaś w Irlandyi, gdzie urządzono znaczne zakłady werbunkowe we wszystkich większych miastach.

— Powstanie w Kanadzie, zmieniło względem zeszłorocznego jak najzupełniej swój charakter. Wtenczas szło tylko o to, aby przemocą oręża zyskać zafatwienie skarg, teraz ogłaszają utworzenie niezawisłego zupełnie kraju. (G.C.)

HISZPANIA.

Madryt, 29-go Listopada.

Ogłoszono skład nowego gabinetu: Xiążę Gor, jest Prezesem Rady i Ministrem Spraw Zagranicznych; Jenerał Alaix, Ministrem wojny; Armendariz, Ministrem Spraw Wewnętrznych; Govantes, Ministrem łask i sprawiedliwości; Santellan, Ministrem skarbu, a Primo-de-Rivera Ministrem morskim.

(Z gazet francuzkich).

Muñagorri zaczął swoje poruszenia. Dziś o godzinie 6 ej rano przeszedł rzekę Bidassoa i stanął w S. Martial na odwiecznym wojennym stanowisku, znającym nawet z wojen w roku 1794 i 1813. Część broni i zapasów wojennych posłał do Behobii. W tymże samym czasie, angielscy artylleryści i żołnierze merscy przybyli do Fontarabii. Jenerałowie: O'Donnell i Espartero otrzymali rozkaz wspierać zamiary Muñagorrego. Przed kilku dniami statek francuzki, wiozący depesze do konsula, z powodu burzy, schronił się do portu Karlistowskiego; D. Karlos dozwolił mu dalej odpłynąć i kazał opatrzyć potrzebami.

— *Sentinelle des Pyrenées* donosi, że Królestwo Aragonii ma zamiar odłączyć się od Rządu Madryckiego i ogłosić swoją niezależność. Uchwalono popólne ruszenie od 18 do 40 lat i kontrybucyą 18,000,000 realów. Przykład Sewilli podżegł do tego kroku arragończyków. Mówią, że Jenerał van Hallen ma być w porozumieniu z juntą arragońską; w dniu 26 opuścił on Saragossę i udał się do swego wojska.

— Do Bayonny miało nadejść 10,000,000 fr. dla D. Karlosa. Jest to pierwsza rata zaciągniętej przez niego pożyczki.

— Nadeszła wiadomość z Logroño, że Espartero miał podać prośbę o uwolnienie go od dowództwa. (G.R.K.P.)

NIDERLANDY.

Amsterdam, 6-go Grudnia.

Handelsblad donosi z Hagi pod dniem 5-m t. m. „Oprócz tego, co z innych miejsc udzielają, nie słychać tu jeszcze o zamiarach Francyi. Ludwik Filip chociaż okazuje się być skłonnym do przystąpienia do tego, co w Londynie uchwalono przez inne cztery dwory, a nawet oświadcza, że traktat 15 go Listopada względnie ziem żadnej niemoże ulegać modyfikacyi; tymczasem gabinet Francuzki w tej chwili wielki ma interes, ażeby nieuregulować ostatecznie kwestyi Holendersko-Belgijskiej, pierwiej, aniżeli będą ukończono rozprawy Izby Francuzkich o adresie. Hrabia Molé lęka się, ażeby opozycja, która już względem rzeczy ustąpienia z Ankony zagrażała swoją potęgą, nie stała się jeszcze niebezpieczniejszą dla jego Ministerium, jeśli oświadczy Izbie swoje przystąpienie do układu w sprawie Belgijskiej, co byłoby w zupełnej sprzeczności z duchem panującym teraz w Belgii i przez co kraj ten, jak tam wyrażono, byłby wydany na ofiarę. A więc pierwiej, nim nie będzie wiadomy sposób myślenia Izby Francuzkich, niemożna oczekiwać, ażeby Ludwik Filip oświadczył ostateczne swoje zgodzenie się i dla tego dopóty trwać musi niepewny stan spraw naszych politycznych. (A.P.S.Z.)

BELGIA.

Bruxella, 5 Grudnia.

Jeden z tutejszych dzienników pisze, że już żadna nie zachodzi wątpliwość o zupełnym zakończeniu sprawy holendersko-belgijskiej. Belgia zatem będzie zmuszona, albo poddać się warunkom jej przepisany, albo je całkowicie odrzucić. Dług przypadły na to mocarstwo jest znacznie niżony; wolność prowadzenia

Ludność Kanady wzięła się do broni i nową z Anglią zamierza toczyć walkę. Nadeszłe wczora wiadomości opiewają, że wszyscy mieszkańcy pochodzenia francuskiego jednocześnie i ogólnie podnieśli oręż na stronie południowej rzeki S. Wawrzyńca, pojмали strażę, zdobyli Napierville, osadę wzięli w niewolę i zagarnęli znaczne zapasy broni i ładunków. Mówią nawet, że 7 do 8,000 wicherzycieli uderzyło na zamek St. John, o kilka mil od Montreal odległy. W zamku spostrzeżać się daje powszechna obawa; dowódzca przedsięwzięcie wszelkie środki obrony. Robert Nelson znany z przeszłorocznych wypadków, dowodzi wicherzycielami; prócz tego w tém wojsku znajdują się: Cote, Gagnon, Hotchkiss i wielu zagranicznych oficerów. Zgadzają się z sobą różnostronne doniesienia, że mają w obfitości broni i prochu. (G.R.K.P.)